

نگاهی به اخبار انتخاباتی جام‌جم در ۲۰ سال گذشته

انتخابات و اتفاقات

۹ خرداد ۸۰

با نزدیک شدن به روز ۱۸ خرداد فضای انتخابات به‌تدریج رو به گرمی گذاشت. با اوج گرفتن فعالیت‌های تبلیغاتی انتظار می‌رفت مرحله جدیدی از رقابت‌ها آغاز شود. این رقابت از یک‌سو به افزایش مشارکت عمومی و از سوی دیگر به افزایش علاقه نامزدها به رقابت جدی‌تر می‌انجامید. از همین رو برخی ناظران سیاسی اعتقاد داشتند یک جناح خاص که از مدت‌ها پیش خود را معرفی کرده، یک احتمال هرچند ضعیف را برای این‌که انتخابات به دور دوم کشیده‌شود، مردود نمی‌شمرد. همین احتمال موجب شده بود نامزدهایی که درنگ‌ها رقیب اصلی‌خود را زهم‌اکتون شکست‌خورده حساب می‌کردند با تلاشی جدی‌تر وارد میدان شوند. در همین زمینه علی شمخانی گفته بود حضور من می‌تواند موجب شکل‌گیری فرهنگ رقابت همراه با رفاقت شود. احمد توکلی هم مهم‌ترین مشکل را در عرصه کشور ، نبود عدالت و عقلانیت در ایران دانست و گفت مهم‌ترین شعار وی «دولت پاک برای ملت پاک» است.

۹ خرداد ۸۴

علی لاریجانی در نامه‌ای خطاب به اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها ضمن اشاره به این‌که بهره‌گیری بهتر از مغزهای متفکر دانشگاه‌ها و برقراری نظام شایسته‌سالاری می‌تواند رهاورد عظیمی برای ایران به ارمغان داشته باشد، خاطرنشان کرد بانگیزه بازسازی اعتماد عمومی، مقابله با انحصارطلبی، ایجاد فضای مناسب برای گردش نخبگان در ساختار مدیریت اجرایی کشور، رشد متوازن منطقه‌ای، توسعه هدفمند بخش‌های پیشتاز تولید بر مبنای اقتصاد دانش‌محور، حرکت دیپلماسی خارجی و ارتقای جایگاه کشور درصحنه بین‌المللی و دستیابی به اهداف چشم‌انداز ۲۰ساله کشور، قدم درراه انتخابات گذاشته است.

هاشمی رفسنجانی هم در اظهارنظر انتخاباتی خود تأکید کرد میثاق نو با مردم را آماده کرده و تصور می‌کند از عهده آنچه می‌گوید، برمی‌آید. محسن رضایی هم در جمع کمیته دانشجویی ستاد انتخابات خود گفت تغییر سبک مدیریت و جوانگرایی از ضرورت‌هایی است که ضعف‌های حکومت را مرتفع می‌کند.

احمدی‌نژاد هم در جمع خبرنگاران رسانه‌های گروهی اردبیل توجه و تأکید خود را معطوف به جوانان کرد و گفت: این رویه غلطی است که ما سرمایه‌های ارزشمندی چون جوانان را به حال خود رها کنیم و هیچ امکاناتی برای آنها مهیا نکنیم و بعد انتظار داشته باشیم آنها از هجوم دشمن در امان باشند و در نقطه مقابل ما قرار نگیرند. مهدی کروبی در ادامه سفرهای تبلیغاتی‌اش در مسجد جامع کرمانشاه گفت ممکن است بعضی شیطن‌آمیز و بعضی با مصلحت‌اندیشی و ساده‌اندیشی به مردم القا کنند نتیجه انتخابات از پیش تعیین‌شده است اما باید بداند انتخابات را مردم تعیین می‌کنند.

۹ خرداد ۸۸

مجلس دوهفته مانده به انتخابات مهم ریاست جمهوری، موضع خود را در خصوص نامزدهای این انتخابات اعلام کرد. اکثریت مجلس از احمدی‌نژاد و اقلیت از میرحسین موسوی حمایت کردند. دفاتر آیات مکارم، نوری همدانی، صافی گلپایگانی، سبحانی و جوادی آملی با صدور بیانیه‌های جداگانه‌ای اعلام کردند مراجع تقلیدو علما از شخص خاصی در انتخابات ریاست جمهوری حمایت نمی‌کنند.

۹ خرداد ۹۲

بعد از ناکامی انتقال ۱۰۲ برای معرفی نامزد نهایی و حضور هم‌زمان قالیباف، ولایتی و حدادعادل در صحنه انتخابات، ولایتی و قالیباف هرکدام راه‌خود را در پیش گرفتند اما غلامعلی حداد عادل تلاش داشت فاصله‌ها و کدورت‌های ایجادشده را در ائتلاف سه‌گانه ترمیم کند. وی در همایش حماسه‌سازان انقلاب اسلامی در پاسخ به این سؤال که آیا ائتلاف سه‌گانه شکست‌خورده، گفت ما چنین احتمالی نمی‌دهیم. این احساس که حضور هر سه ما مشکلی ایجاد کرده باشد، وجود ندارد.

آخرین جزئیات برگزاری مناظرات انتخابات ۱۴۰۰

سیداحسان قاضی‌زاده‌هاشمی، عضو کمیسیون بررسی تبلیغات سیزدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری با اشاره به راهکارهای کمیسیون بررسی تبلیغات انتخابات ریاست‌جمهوری برای جلوگیری از مجادله میان نامزدها در مناظره‌های زنده تلویزیونی گفت: بحث مجادله و دوری از آن را به همه نامزدها به‌دست‌گرفتن احتمالی سکان هدایت قوه‌مجریه پرداختند.

پا شروع رسمی تبلیغات انتخابات ریاست جمهوری، نامزدها هر یک

به فراخور وقت قانونی که برای ارائه برنامه‌هایشان در صداوسیما در نظر گرفته شده به بیان دیدگاه‌ها و برنامه‌های خود در صورت به‌دست‌گرفتن احتمالی سکان هدایت قوه‌مجریه پرداختند.

گروه سیاسی

محسن مهرعلیزاده، نامزد سیزدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری در اولین برنامه تبلیغاتی خود در رادیو با عنوان دومین گام- که دیروز از رادیو اقتصاد پخش شد- به تبیین برنامه‌ها و دیدگاه‌های اقتصادی خود در انتخابات ۱۴۰۰ پرداخت.

انضباط بودجه‌ای

نامزد سیزدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری با بیان این‌که عدم ثبات اقتصادی در کشور ناشی از نرخ تورم بالااست و نرخ تورم نیز ناشی از عوامل متعدد از جمله عدم انضباط در بودجه است، خاطرنشان کرد: انقباض اقتصادی مشکلاتی در تولید ایجاد می‌کند، اما انضباط بودجه‌ای ایجاد می‌کنیم.

منبعی به نام یارانه پنهان

او می‌گوید: یارانه‌های پنهانی در انرژی به دستگاه‌ها و تولیدکنندگان بزرگی داده می‌شود که قیمت کالای آنها جهانی است. در حال حاضر گفته می‌شود ۲۰۰ و ۲۰۰هزار میلیارد تومان میزان یارانه پنهان انرژی است. بیش از ۳۵ درصد این رقم در همین مصارفی است که عرض کردم. این مبلغی است که در روز فردای استقرار دولت می‌تواند در اختیار دولت قرار بگیرد.

ایجاد شغل از طریق سرمایه‌گذاری

مهرعلیزاده با بیان این‌که شغل از طریق سرمایه‌گذاری ایجاد می‌شود، خاطر نشان کرد: از محل منابع هدفمندسازی یارانه‌های انرژی در طول چهار سال از ۶۱ میلیارد یورو سرمایه‌گذاری می‌توان استفاده کرد که از آورده بخش خصوصی هم می‌توان بهره برد.

اعتبار اعداد و ارقام

غریبانی در پاسخ به این سوال که مهرعلیزاده به عنوان یکی از نامزدهای اصلاح طلب در اولین برنامه تبلیغاتی خود به مواردی مثل انضباط مالی، دخالت نکردن دولت در بورس، یکسان‌سازی نرخ ارز و مواردی از این دست اشاره کرده گفت: «نه تنها ایشان بلکه کلیه نامزدها به تعریف‌های قالبی بسنده می‌کنند که عمدتاً در کتاب‌ها ذکر شده است. برنامه آن است که داوطلبان ریاست‌جمهوری مسائل و مشکلات کشور را مثل آینه ببینند و بداندن به لحاظ مالی و اعتباری از چه امکاناتی برخوردارند و چگونه می‌توان از آن بهره‌گرفت. این نامزدها باید ریز آمارها و ارقام مربوط به دولت قبلی را بدانند و در صورت به دست گرفتن زمام قوه مجریه و با اعتنا به آن آمار، دولت بعدی را تشکیل دهند. کسانی که در این عرصه ورود کردند باید به

تعدد دستگاه‌های ناظر هم مشکل‌ساز است

هفدم این است که رشد اقتصادی ۶ درصدی ایجاد کنم و در نتیجه آن و از راه‌های دیگر چهار میلیون شغل را از این راه‌هایی که عرض کردم می‌توان ایجاد کرد.

نظارت مالی

مهرعلیزاده درباره نظارت بر قیمت‌ها گفت: یکی از مشکلات در حال حاضر این است که به‌رغم این همه کنترل نظارت دقیقی بر قیمت کالا نمی‌شود، ما اگر با همان روش‌هایی که عرض کردم، تورم را کنترل کنیم، انگیزه‌های احتکار را می‌گیریم. اجرای صحیح قانون حمایت از مصرف‌کننده هم می‌تواند کمک‌کننده باشد.

شفافیت دولت

نامزد انتخابات ریاست‌جمهوری با اشاره به این‌که تعدد دستگاه‌های ناظر مشکل‌ساز است، گفت: ۱۸امضای طلایی باید زیر یک مجوز بنشینند تا یک واحد تولیدی ایجاد شود. اگر رئیس جمهور شوم سه ماهه این کار را در کشور اجرایی می‌کنم. شیوه اجرای این طرح با الکترونیکی کردن امضاهاست. برخی دستگاه‌ها یک امضا را از راز بقای خود می‌بینند، در صورتی که این‌طور نیست. برای اجرای بهتر این طرح بخش نامه‌های متعارض هم باید ملغی شود و باید یک بخشنامه مشخص و مدون نوشته شود.

دولت در بورس دخالت نکند

وی همچنین با اشاره به موضع بورس گفت: بورس همانند سایر بازارها یک بازار اقتصادی مورد نیاز هر کشور و جایی است که می‌توان نقدینگی جامعه را به سمت توسعه تولید هدایت کرد؛ تنها مساله این است که در بورس نباید دخالت از بیرون داشته باشیم.

یکسان‌سازی نرخ ارز

کاندیدای انتخابات ریاست‌جمهوری ادامه داد: یکی از مسائل مهم کشور که اقتصاد را از بین برده است، مساله رانتی است که بر اثر دادن ارز ارزان ایجاد شده است.

سال گذشته ۱۷میلیارد دلار از ارز ۲۰۰تومانی حرام شد. دلار را عده‌ای گرفتند و خوردند و بردند و به ریش دولت و مردم خندیدند. قیمت ارز را بازار باید تعیین کند و من معتقد به یکسان‌سازی نرخ ارز هستم و نظام چندنرخ باید از بین برود.

نامزدها به تعریف‌های قالبی بسنده می‌کنند

این نکته توجه داشته باشند که چه میراثی از دولت قبلی دارند و مبتنی بر داده‌های دولت قبلی چگونه می‌خواهند دولت بعدی را تشکیل دهند. اگر نامزد انتخاباتی وعده‌ای می‌دهد باید مشخص شود چگونه می‌خواهد براساس داشته‌های موجود و همچنین برنامه‌ریزی برای آینده برنامه‌های خود را تاکنون هیچ‌یک از نامزدها برنامه

مشخصی و مدونی را ارائه نکردند.

نامزدها همچنان شعارمحورند

به گفته وی «حسب چیزهایی که تاکنون از نامزدها شنیده‌ام عمده مطالب ارائه‌شده از سوی آنها صرفا در حد بیان شعار و وعده بوده و تاکنون مشخص نکردند در صورت به دست گرفتن دولت چگونه قوه مجریه را اداره خواهند کرد. به عبارت دیگر ضعف عمده نامزدهای این دوره از انتخابات در ارائه نکردن برنامه‌ها و تکیه بر شعاری محوری است».

وی در عین حال تأکید کرد گرچه اصل انتخاب آگاهانه آن است که رای‌دهندگان به برنامه‌های نامزدها رای بدهند اما با این وصف در چند دوره گذشته این موضوع کمتر مورد توجه قرار گرفته و روند تبلیغات در مسیری قرار می‌گرفت که توجه مخاطبان بیشتر روی شعارهای ارائه‌شده از سوی نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری بود.

غریبانی ادامه داد: «این البته یک ضعف است که باید به مرور زمان برطرف شود. باید با افزایش سطح آگاهی در بین مردم، جامعه را به سمت و سویی سوق داد که رای‌دهندگان بیش از شعارها به برنامه‌های نامزدهای انتخاباتی توجه کنند. البته این را نباید از یاد برد که اگرچه رویه جامعه به سمت توجه به شعارها بود اما به هر حال این جزو تکالیف نامزدهای انتخاباتی است که برنامه‌محور باشند و کمتر به شعارها توجه کنند.»

یادآوری کردیم و تأکید شده طبق قانون عمل کنند. در این چارچوب اگر نامزدی بخواهد با اعمال تخلف به نوعی گفت‌وگو یا صحبتش را به کرسی بنشاند، به این معنی نیست که وقت به اتمام رسیده بلکه وقت پاسخگویی برای طرف مقابل در نظر گرفته شده است. وی ادامه داد: اگر نامزدی درباره افراد ثالث،

امیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی و محسن مهرعلیزاده دو نامزدی بودند که در روزهای ۷ و ۸ خرداد

از فرصت تبلیغاتی خود در رسانه ملی استفاده کردند.

مهرعلیزاده در برنامه رادیو اقتصاد گفت: تعدد دستگاه‌های ناظر هم مشکل‌ساز است و امیرحسین قاضی‌زاده هاشمی در برنامه بادوربین ضمن نقد دولت‌های ریاستی به تشریح

اشخاص حقیقی و حقوقی، مردم، اقشار و اشخاص مختلف با ذکر نام یا اشاره به موضوعی درباره دستگاه طرح موضوعی کند که تخلف محسوب شود، اگر آن شخصیت حقیقی یا حقوقی به این کمیسیون شکایت کند، ناچاریم برای طرف مقابل در قالب برنامه‌ای ضبطی و مستقل زمان پاسخگویی قائل شویم.

بررسی برنامه‌های ۲ کاندیدای ریاست جمهوری در اولین روز از تبلیغات رادیو تلویزیونی

از یارانه پنهان تا نظریه ساخت ایران

دولت مشارکت جو پرداخت.

جام جم برای بحث و ارزیابی درباره دیدگاه‌های انتخاباتی نامزدهای ریاست‌جمهوری در تلاش بود با اعضای ستاد انتخاباتی هر کدام از نامزدها گفت‌وگو کند اما اعضای ستاد مربوط آن را به زمان دیگری موکول کردند.

امروز وقت

جراحی‌های بزرگ است

امیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی، نامزد انتخابات ریاست‌جمهوری در اولین برنامه تبلیغاتی خود در رسانه ملی با عنوان «با دوربین» که عصر جمعه از شبکه یک سیما پخش شد، به تشریح برنامه و دیدگاه‌های خود در انتخابات پرداخت. وی با اشاره به سابقه خود به عنوان یک جراح عنوان کرد، وقت جراحی بزرگ فرا رسیده است.

عزت‌فروشی به بهانه معیشت خطاست

او در اولین برنامه تبلیغاتی خود به آرمان‌های انقلاب اسلامی در حوزه عدالت اجتماعی، آزادی، رفاه و استقلال اشاره و در توصیف استقلال بر این نکته تأکید کرد با بداخلاقی در جامعه بین‌الملل و قهر و انزوا مخالف هستیم، اما با این‌که مصلوب‌الاختیار هم بشویم مخالفت داریم و نباید با تصمیم خودمان به دستورات بیگانگان عمل کنیم. قاضی‌زاده‌هاشمی سه اصل «عزت، حکمت و مصلحت» را فراموش شده برشمرد و خاطر نشان کرد: متأسفانه دوگانه معیشت- عزت ایجاد کردند و به بهانه معیشت، عزت‌فروشی کردند.

حاکمیت مردم

وی حاکمیت مردم را آرمانی دیگر از انقلاب اسلامی برشمرد و خاطرنشان کرد: ما باید به سمتی برویم که مسائل کشور را به صورت پایدار حل کنیم. البته مسائل اضطراری بسیاری مثل نرخ تورم بالا، بیکاری و بحران مسکن به برنامه‌های ضربتی نیاز دارند، اما در کنار این برنامه‌های ضربتی باید اقدامات اصلاحی میان مدت و درازمدت طراحی شود. نامزد انتخابات ریاست‌جمهوری با تأکید بر این‌که مسائل به لحاظ نرم‌افزاری باید اصلاح شود، تصریح کرد: فرآیند اصلاح اقدامات اجرایی باید در دولت‌ها فرارهم شود.

دولت مشارکت‌جو

قاضی‌زاده‌هاشمی به نقد رویکردهای دولت‌های ریاستی، رفاقتی، پیرسالاری، جزیره‌ای و رانتی پرداخت و عنوان کرد: در این دولت‌ها ده‌دوازده نفر در تهران می‌نشینند و برای کل کشور تصمیم می‌گیرند. دولت مردم، دولتی مشارکت‌جوست، یعنی دولت، تصمیمی نمی‌گیرد مگر آن‌که قبلا با مردم مشورت کرده باشد و هیچ بخشنامه‌ای صادر نمی‌کند مگر آن‌که نمایندگان صنفی گروه

لزوم بازگرداندن اعتماد به مردم

علی‌کیان، رئیس‌جوانان ستادانتخاباتی امیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی با اشاره به برخی موضوعات عنوان شده در صحبت‌های انتخاباتی وی گفت: «یکی از موضوعاتی که قاضی‌زاده‌هاشمی عنوان کرد بحث دولت مردم است، ایشان تقریباً از حدود دو سال پیش گفتمانی را با عنوان فصل پروانگی ملت ایران نوشتند و به‌تدریج به‌نظریه‌ای به نام دولت مردم رسیدند.»

وی با بیان این که براساس این دیدگاه باید به نقطه‌ای برسیم که کارکردهای اصلی دولت تقریباً به عهده مردم یعنی شرکت آنها در سیاستگذاری‌ها، نظارت‌ها و... باشد، افزود: «به این معنی که مردم هم در تمام وظایف عنوان شده دولت مشارکت داشته باشند.» کیان ادامه داد: «همیشه این بحث وجود دارد که هر جایی به مردم اعتماد شده است شاهد پیشبرد امور بوده‌ایم همانند آنچه در دوران دفاع مقدس شاهد بودیم؛ بنابراین باید همین مدل اعتماد را در عرصه‌های فرهنگی، اقتصادی و... نیز اجرایی کرد.»

شفافیت و گفت‌وگو با مردم، اولویت قاضی‌زاده بازگشت اعتماد به مردم است

وی بایان این‌که از نظر قاضی‌زاده‌هاشمی نظریه دولت مردم، فضای ۲۰ساله یعنی در پنج دولت چهار ساله بیان کرد: «از مشخصه‌های اساسی این دولت بحث شفافیت و گفت‌وگو با مردم است. در چنین دولتی شفافیت، انتقاد، گفت‌وگوی آزاد و رقابت و عدالت وجود دارد.» این فعال ستاد انتخاباتی قاضی‌زاده‌هاشمی گفت: «معتمدی آنچه در حال حاضر ذهن مردم را بیشتر از حتی موضوعات اقتصادی درگیر کرده، بحث بی‌اعتمادی است و مردم احساس می‌کنند به آنها خیانت شده است، بنابراین ایشان اولویت کاری خود را در چهار سال اول علاوه بر موضوعات مهم اقتصادی، بازگشت به اعتماد قرار داده است. آقای قاضی‌زاده معتقدند

^[1] دولت مشارکت جو پرداخت

^[2] جام جم برای بحث و ارزیابی درباره دیدگاه‌های انتخاباتی نامزدهای ریاست‌جمهوری در تلاش بود با اعضای ستاد انتخاباتی هر کدام از نامزدها گفت‌وگو کند اما اعضای ستاد مربوط آن را به زمان دیگری موکول کردند